

Erkki Tuomioja sd m.fl.

Debattinitiativ om det nordiska samarbetets framtid

Till riksdagens talman

År 2022 är betydelsefullt med tanke på det nordiska samarbetet. Nordiska rådet som organisation fyller 70 år. Helsingforsavtalet, alltså samarbetsavtalet mellan Danmark, Island, Norge, Sverige och Finland, fyller 60 år. Avtalet undertecknades den 23 mars 1962, och dagen firas därför som Nordens dag. Helsingforsavtalet utgör den juridiska grunden för det officiella nordiska samarbetet. Dessutom är Finland i år ordförandeland i Nordiska rådet. Även Ålands självstyrelse fyller 100 år.

Jubileumsåret ger ett ypperligt tillfälle att diskutera hur det nordiska samarbetet kan utvecklas för att samarbetet ska bli effektivare och mer strategiskt. I ordförandeskapets program konstateras det att *"frågan är viktig och det finns många skäl till att föra framtidsdiskussioner mellan regeringar och parlamentariker."* Finlands delegation önskar att riksdagen ska agera på eget initiativ och inleda en nationell diskussion om det nordiska samarbetets framtid. Ett nordiskt framtidskonvent har aldrig tidigare ordnats. Tanken är att i oktober 2022 föra en mer omfattande samnordisk framtidsdiskussion med statsministrarna vid sessionens toppmöte under ordförandeskapet. En debatt i mars skulle skapa en god grund för en bredare diskussion.

Det nordiska samarbetet är omfattande och gäller snart sagt alla ansvarsområden för riksdagens utskott. Därför önskar Finlands delegation att utskottsordförandena deltar i en aktuell debatt och att så många ministrar som möjligt är närvarande. På så sätt skulle diskussionen omfatta flera sektorer inom det nordiska samarbetet. Statsministern leder det nordiska samarbetet, och det faller sig därför naturligt att statsministern deltar i en aktuell debatt tillsammans med den nordiska arbetsministern.

Riksdagen har tidigare fört aktuella debatter på rådets begäran: 2013 debatterades det nordiska utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet och 2014 var temat för debatten "Norden i EU — EU i Norden". Dessutom ordnade de nordiska parlament 2012 en temadebatt om gränshinder, och då fördes debatten i riksdagen utifrån statsrådets redogörelse. Gränshinder mellan de nordiska länderna debatterades i plenum den 12 mars 2020 på initiativ av talman Vanhanen och den 28 oktober 2021 på initiativ av Finlands delegation i Nordiska rådet.

Delegationen föreslår att en plenardebatt förs enligt detta debattinitiativ på Norden dag den 23 mars 2022.

Vi föreslår,

Debattinitiativ DI 1/2022 rd

att riksdagen för en aktuell debatt om nuläget för det nordiska samarbetet och om framtida utmaningar och möjligheter.

Helsingfors 1.2.2022

Erkki Tuomioja sd
Lulu Ranne saf